

Møtedato: 25. november 2015
Arkivnr.:

Saksbeh/tlf:
Hilde Rolandsen, 75 51 29 00

Sted/Dato:
Bodø, 13.11.2015

Styresak 120-2015 **Stiftelse av nasjonalt helseforetak for samordning innen innkjøp - Sykehusinnkjøp HF**

1. Formål

I foretaksmøtet 7. januar 2014 ble de regionale helseforetakene bedt om å komme med forslag til hvordan en utvidet nasjonal innkjøpsorganisasjon kunne etableres. Dette oppdraget ble levert HOD (HOD) høsten 2014. I foretaksmøtet 7. januar 2015 ble nytt oppdrag gitt, hvor foretaksmøtet ba de regionale helseforetakene om å:

- legge fram en plan for etablering av felleseid foretak for samordning av innkjøp innen 15. september 2015, jf. *modell A* i utredning av nasjonal innkjøpsfunksjon – sluttrapport.
- Foretaket skal være etablert 1. januar 2016.
- Regionale ressurser og enheter skal innlemmes i foretaket innen 31. desember 2016. Helse Sør-Øst RHF ble bedt om å lede arbeidet.

Det er likelydende tekst i de tre andre protokollene mellom HOD og Helse Nord RHF, Helse Midt-Norge RHF og Helse Vest RHF.

AD-møtet¹ ble enige om å løse dette oppdraget gjennom å etablere et nasjonalt prosjekt med en prosjektgruppe og en styringsgruppe, og fastsatte deretter et prosjektdirektiv for gjennomføring, jf. *AD-møtesak 022-2015 Etablering av felleseid foretak for innkjøp - prosjektdirektiv* (AD-møte 23. februar 2015). Prosjektrapporten ble oversendt HOD i september 2015, og HOD ba i brev av 22. september 2015 Helse Sør-Øst RHF om å etablere selskapet på vegne av de fire regionene.

Det nye helseforetaket er lagt til Vadsø på bakgrunn av føringer fra HOD. Det forutsettes i brev fra HOD av 22. september 2015 at rapporten med alle forslag og strategier legges til grunn for det videre arbeidet, og at milepælene for 1. januar 2016 og 31. desember 2016 nås i tråd med de krav gitt i foretaksmøte.

Etableringen av foretaket kan gjennomføres høsten 2015. Dette krever behandling gjennom felles styresak i de regionale helseforetakene, hvor selve stiftelsen av foretaket er gjort, når siste regionale helseforetak har behandlet stiftelsen av foretaket.

¹ AD-møte: Forum for adm. direktør i de regionale helseforetakene

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Dagens organisering

Innkjøpsvirksomheten i spesialisthelsetjenesten i Norge er i dag i basert på regionale løsninger med en felles nasjonal innkjøpstjeneste i HINAS² (inkludert LIS³ fra 1. juli 2015). Samlet omsetning for all innkjøpsvirksomhet er på ca. 40 mrd. kroner årlig. Dette omfatter varer og tjenester.

Ansvar for strategisk utvikling ligger i dag i regionene, med egne avdelinger som har dette ansvaret i de regionale helseforetakene. Regionene har ulik praksis for hvordan dette ansvaret forvaltes, noe som gjør at strategisk utvikling på et nasjonalt nivå fremstår som krevende. Det kan være vanskelig å få til tilstrekkelig gjennomføringskraft med dagens struktur.

Nasjonal samordning

Det har siden 2012 vært jobbet med nasjonal samordning av innkjøp i prosjektet "Nasjonal samhandling og standardisering" (NSSIL). Det ble valgt ut tre tiltaksområder som viktige satsningsområder for å gi helseregionene et bedre felles fundament for å lykkes med samarbeid og felles løsninger. De tre utvalgte tiltaksområdene var:

- Retningslinjer og rutiner
- Teknologistøtte
- Kategoritilnærming/styring

Leveransene fra dette prosjektet skal legge grunnlaget for det nye nasjonale foretaket. Det ligger et omfattende arbeid i de ulike delene av prosjektet. Dette omfatter:

- En nasjonal «innkjøpshåndbok» slik at både det nye foretaket og helseregionene legger samme retningslinjer og prinsipper til grunn i sitt innkjøpsarbeid.
- KPI-er/måleparametre for innkjøpsfunksjonen
- Grunnleggende prinsipper og definisjoner for utvikling av kategoristrukturen og en omforent nasjonal kategoristruktur
- IKT-strategi for innkjøp og logistikk

2.1 Formål og virksomhet

Formålet med foretaket er i foretakets vedtekter beskrevet slik:

- Foretaket *Sykehusinnkjøp HF* skal utøve en spesialisert og profesjonell innkjøpstjeneste for spesialisthelsetjenesten. Riktig tjeneste, vare eller utstyr skal anskaffes på en korrekt og samfunnsansvarlig måte og være tilgjengelig for brukerne til riktig tid og rett kostnad.

Virksomheten er beskrevet slik:

- *Sykehusinnkjøp HF* skal ha strategisk og operativt ansvar for innkjøp i spesialisthelsetjenesten. Foretaket skal kun tilby tjenester til sine eiere, deres heleide virksomheter, ideelle virksomheter med driftsavtale med de regionale helseforetakene og virksomheter underlagt eller heleid av HOD som medvirker til å levere spesialisthelsetjenester.

² HINAS: Helseforetakenes innkjøpsservice AS

³ LIS: Legemiddelinnkjøpsamarbeid

Ambisjon med etableringen er å samle de fire helseregionenes felles ressurser for å ta ut det potensialet som finnes innenfor innkjøpsområdet. Foretaket skal etablere og lede nasjonale innkjøps kategorier ved å utvikle og forvalte felles metodikk for kategoristyring og fasilitere utarbeidelse av kategoristrategier for alle kategorier. Foretaket skal også etablere og stå for forvaltning av felles standarder og kodeverk og stå for forvaltning og videreutvikling av felles innkjøpshåndbok.

2.2 Organisering

Foretaket skal etableres som et nytt helseforetak (HF), og ledelse av foretaket etableres gjennom utlysning på nøytralt grunnlag og følges opp av helseforetakets styre. De fire regionale helseforetakene vil være eiere av det nye helseforetaket samtidig som de er helseforetakets kunder.

Desentral modell

Det er i tilknytning til beslutningen om å etablere helseforetaket lagt til grunn at det skal organiseres etter en desentralisert modell. Dette innebærer at helseforetaket vil ha ansatte med arbeidssted på ulike geografiske steder. Hovedkontoret er av Helse- og omsorgsdepartementet bestemt lagt til Vadsø.

2.3 Finansiering

Ved oppstartstidspunktet skytes det inn femhundretusen kroner fra hver region for å dekke driften i en oppstartsperiode, før ressurser er overdratt det nye foretaket.

Foretaket skal i prinsippet finansieres gjennom en kombinasjon av basisfinansiering og tjenestefinansiering, med hovedvekt på basisfinansiering i en tidlig fase, og hovedvekt på tjenestefinansiering i neste fase.

Alle ressurser i HINAS skal overføres det nye foretaket. HINAS er finansiert gjennom omsetning på sine avtaler, der leverandørene betaler et gebyr på omsetningen. Ved overføring av HINAS, vil også disse midlene overføres. Det nye foretaket skal i utgangspunktet ikke bruke denne formen for finansiering, men det vil ta tid, før avtalene, som sørger for denne finansieringen, avvikles.

Ressursene som blir overdratt fra Sykehuspartner HF og de regionale helseforetak eller helseforetak, er basisfinansiert der de er i dag. Ved en overføring av disse ressursene, skal også budsjetterte kostnader overføres.

Denne fremgangsmåten vil sikre at alle aktuelle ansatte kan overføres til det nye foretaket, uten at det i 2016 blir en økonomisk belastning for de helseregioner som ikke har mulighet til å dra nytte av tjenestene som leveres av disse ressursene. De ansatte som overføres vil i 2016 i hovedsak overdras med samme ansvar som tidligere. Det er først etter at Sykehusinnkjøp HF har fått gjennomført en omstillingsprosess at alle ressurser kan komme alle regioner til gode.

2.4 Eierandeler

Det foreslås en lik fordeling med 25 % eierskap til hver av de fire RHF-ene på lik linje med de andre nylig etablerte nasjonale foretakene i spesialisthelsetjenesten

Departementet understreker i brev av 22. september 2015 at HINAS og Sykehuspartner Innkjøp og logistikk skal virksomhetsoverdras inn i det nye foretaket som beskrevet i rapporten, og at samtlige regionale helseforetak bidrar med ressurser fra 2016. Departementet poengterer viktigheten av at dette følges opp slik at alle sentrale ressurser i alle regioner overdras til det nye foretaket. Departementet mener dette er viktig for å sikre at målene for etableringen av det nye helseforetaket blir nådd, herunder at alle større gevinstområder blir fulgt opp.

3. Formelle dokumenter

Stiftelsesprosessen

Stiftelsen av *Sykehusinnkjøp HF* følger tidligere praksis ved etablering av felleseide helseforetak og skjer ved at styrene i de regionale helseforetakene fatter likelydende vedtak om å opprette foretaket i henhold til fremlagte stiftelsesdokument, herunder vedtekter, og for øvrig med det innhold som fremgår av helseforetaksloven § 9. Selskapet er formelt stiftet, når alle RHF-styrene har vedtatt stiftelsen.

Stiftelsesdokumentet (stiftelsesprotokoll)

Stiftelsesdokumentet inneholder utkast til vedtekter for *Sykehusinnkjøp HF*, angivelse av det kapitalinnskuddet stifterne skal tilføre helseforetaket ved stiftelsen, og angivelse av valgte styremedlemmer, samt angivelse av valgt revisor for foretaket.

Som det fremgår av stiftelsesdokumentet punkt 3 tilrås det at *Sykehusinnkjøp HF* stiftes med et innskudd fra hver eier (de fire regionale helseforetak) på 1,25 mill. kroner, totalt 5,0 mill. kroner. Det er lagt opp til at eierne hver skal ha en eierandel på 25 % i det felleseide helseforetaket.

Foretaksavtale

Ved opprettelse av et felleseid helseforetak stiller helseforetakslovens § 9 krav til at det etableres en felles foretaksavtale. Foretaksavtalen følger samme struktur som tidligere stiftede felles helseforetak, jf. *styresak 13-2013 Etablering av felles RHF-virksomhet – Helsetjenestens Driftsorganisasjon (HDO)*, *styresak 132-2013 Stiftelse av Nasjonal IKT som felleseid RHF-virksomhet* og *styresak 101-2014 Stiftelse av nasjonalt helseforetak for samordning innen eiendomsområdet - Sykehusbygg HF*.

Foretaksstyre

Det foreslås at styret for *Sykehusinnkjøp HF* sammensettes av en representant som oppnevnes av hvert av de fire RHF-ene, samt to eksterne representanter. I tillegg kommer ansattevalgte styrerepresentanter i henhold til helseforetaksloven. Foretakets styre oppnevnes som det fremgår av stiftelsesprotokollen.

Foretakets revisor

KPMG foreslås således valgt som revisor for det nye foretaket. Villighetserklæring fra KPMG ligger som et vedlegg til stiftelsespapirene.

4. Medbestemmelse

Etablering av felles RHF-virksomhet - Sykehusinnkjøp HF ble drøftet med de konserntillitsvalgte og konsernverneombud i Helse Nord RHF, den 10. november 2015 med følgende enighetsprotokoll:

1. *Partene slutter seg til det foreslåtte opplegg for etablering av Sykehusinnkjøp HF.*
2. *Partene forutsetter at prosessen frem mot virksomhetsoverdragelse skjer i nært samarbeid med de tillitsvalgte og vernetjenesten i de berørte enhetene.*

5. Adm. direktørs anbefaling

Adm. direktør anbefaler at styret gir sin tilslutning til at det etableres et nasjonalt helseforetak for innkjøp slik som beskrevet i denne saken, og anser at etableringen er i tråd med oppdraget gitt i foretaksmøte, den 7. januar 2014.

For å gjennomføre stiftelsen av *Sykehusbygg HF* som felleseid helseforetak i henhold til foretaksmøtet i de regionale helseforetakene, den 7. januar 2015, og i samsvar med helseforetakslovens § 9, anbefaler adm. direktør at styret gir sin tilslutning til de vedlagte stiftelsespapirer og gir adm. direktør fullmakt til å signere disse.

Foreslått styre anbefales oppnevnt:

- Xx Helse Sør-Øst RHF
- Xx Helse Vest RHF
- Xx Helse Midt-Norge RHF
- Xx Helse Nord RHF
- Xx Ekstern
- Xx Ekstern
- Xx ansattevalgt
- Xx ansattevalgt

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord RHF vedtar å stifte *Sykehusinnkjøp HF* i henhold til vedlagte stiftelsesdokument, som omfatter styresammensetning, vedtekter og valg av revisor. Vedlagte foretaksavtale godkjennes. Det regionale helseforetakets adm. direktør gis fullmakt til å signere dokumentene på vegne av styret.
2. Styret slutter seg til at hver av de regionale helseforetakene skal ha en eierandel på 25 prosent i *Sykehusinnkjøp HF*.
3. Som ledd i stiftelsen skal hver eier (de fire regionale helseforetakene) skyte inn et innskudd på 1,25 mill. kroner. Som ledd i oppstart av driften i foretaket skal hver eier skyte inn et innskudd på 0,5 mill. kroner.

4. Opprettelsen av *Sykehusinnkjøp HF* skjer i samarbeid med de øvrige regionale helseforetakene og i henhold til likelydende styrevedtak. Helseforetaket vil formelt være stiftet på det tidspunkt hvor samtlige av de fire likelydende styrevedtak er fattet.

Bodø, den 13. november 2015

Lars Vorland
Adm. direktør

Vedlegg:

1. Prosjektrapport til Helse- og omsorgsdepartementet av 24. august 2015 ad. etablering av felles eid foretak for innkjøp
2. Foretaksavtale
3. Stiftelsesprotokoll
4. Vedtekter

Vedleggene er lagt ut på Helse Nord RHF's nettside - se her:
[Styremøte i Helse Nord RHF 25. november 2015](#)